

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖ TARYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2022-12-20 Nr. TTP-16

Vilnius

Posėdis įvyko 2022-12-20.

Posėdžio pirmininkė Kristina Krupavičienė.

Posėdžio sekretorė Svetlana Kalinauskienė.

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Vytautas Šilinskas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vadovė, Rūta Juršaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnioji patarėja, Gediminas Norkūnas – finansų viceministras, Titas Budreika – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Viešosios politikos sprendimų ir duomenų analizės grupės vadovas.

Profesinių sąjungų atstovai: Inga Ruginienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkė, Dalia Jakutavičė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkė, Artūras Černiauskas – Lietuvos geležinkelininkų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas, Arvydas Dambrauskas – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos pirmininkas, Mantas Stanžys – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos teisininkas, Kristina Krupavičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė.

Darbdavių organizacijų atstovai: Aurelija Gabrielė Maldutytė – Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė, Ričardas Sartatavičius – Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinis direktorius, Eigilė Čygaitė-Elzbergienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento vyr. ekspertė, Artūras Telmentas – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos LINAVA prezidiumo narys, Ineta Rizgelė – Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė.

Kiti asmenys: Akvilė Razumienė – Lietuvos verslo konfederacijos patarėja-teisininkė.

Darbotvarkė.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. Informacija dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos išvados dėl Darbo kodekso Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1883 (*po svarstymo Darbo santykių komisijoje*).

2. Dėl išskaitų/išieškojimo iš dienpinigių (*po svarstymo Darbo santykių komisijoje*).

3. Dėl Kultūros komiteto prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos atnaujintos sudėties tvirtinimo.

4. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Kristina Krupavičienė informavo, kad Trišalės tarybos pirmininkas Rimtautas Ramanauskas susirgo, todėl pirmininkauti Trišalės tarybos posėdžiui delegavo kitą profesinių sąjungų pusės atstavą – Kristiną Krupavičienę. Ji paklausė, ar Trišalės tarybos nariai neprieštarauja jos kandidatūrai ir ar neturi papildomų pasiūlymų posėdžio darbotvarkei. Taip pat pasiteiravo, ar yra kvorumas.

Svetlana Kalinauskienė informavo, kad kvorumas yra.

Inga Ruginienė nurodė, kad norėtų pasisakyti apie Trišalės tarybos veiklos organizavimą, klausimų įtraukimą, jos nuostatus.

Kristina Krupavičienė pasiūlė tai pridėti prie ketvirtojo darbotvarkės klausimo, kai bus aptariama kito posėdžio data.

Trišalės tarybos nariai neprieštaravo šiam pasiūlymui.

NUTARTA:

1. Trišalės tarybos pirmininkui Rimtautui Ramanauskui dėl svarbių prižasčių negalint dalyvauti 2022 m. gruodžio 20 d. posėdyje, pirmininkauja kitas jo deleguotas profesinių sąjungų pusės atstovas – LPS „Solidarumas“ pirmininkė Kristina Krupavičienė.

2. Pritarti 2022 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio darbotvarkei.

1. SVARSTYTA. Informacija dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos išvados dėl Darbo kodekso Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1883 (po svarstymo Darbo santykių komisijoje).

Rūta Juršaitė informavo, kad šis klausimas 2022 m. gruodžio 8 d. buvo svarstytas Darbo santykių komisijoje. Ji nurodė, kad buvo nutarta fiksuoti, kad: 1. Bendru sutarimu Darbo santykių komisijoje nepritari Darbo kodekso Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1883; 2. Bendru sutarimu siūlyti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai pavesti šį klausimą apsvarstyti ir išvadas pateikti Darbo grupei dėl krovinių pervežimo kelių transportu tarptautiniais maršrutais darbuotojų problemoms spręsti ir Valstybės tarnautojų dvišalei komisijai, į jų posėdžius kaip ekspertus pakviečiant Finansų ministerijos atstovus; 3. Siūlyti rekomenduoti dienpinigių dydžių peržiūrėjimo periodiškumą nurodyti 2004 m. balandžio 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“; 4. Respublikinė jungtinė profesinė sąjunga siūlo numatyti, kad dienpinigių dydžiai būtų nustatomi šakos kolektyvinėse sutartyse.

Apibendrinama tai, kas buvo nutarta Darbo santykių komisijoje, Rūta Juršaitė siūlė šiame posėdyje klausimo iš esmės nesvarstyti, o tai daryti po to, kai jį papildomai apsvarstys dvi anksčiau nurodytos komisijos.

Ričardas Sartatavičius ir Inga Ruginienė pritarė pasiūlymui dėl tolimesnio svarstymo.

Aurelija Maldutytė papildė sakydama, kad prašoma apsvarstyti Valstybės tarnautojų dvišalėje komisijoje todėl, kad tai labai atsilieptų valstybės biudžetui, todėl turėtų įvertinti Finansų ministerija.

NUTARTA. Klausimą dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos išvados dėl Darbo kodekso Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1883 (po svarstymo Darbo santykių komisijoje) perduoti svarstyti **Darbo grupei dėl krovinių pervežimo kelių transportu tarptautiniais maršrutais darbuotojų problemoms spręsti ir Valstybės tarnautojų dvišalei komisijai**, į jų posėdžius kaip ekspertus pakviečiant Finansų ministerijos atstovus bei prašyti nuomonę pateikti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai.

2. SVARSTYTA. Dėl išskaitų/išieškojimo iš dienpinigių (po svarstymo Darbo santykių komisijoje).

Rūta Juršaitė informavo, kad šis klausimas 2022 m. gruodžio 8 d. taip pat buvo svarstytas Darbo santykių komisijos posėdyje. Ji nurodė, kad buvo nutarta fiksuoti, kad: 1. Darbdavių ir profesinių sąjungų organizacijų atstovų bendru sutarimu, dienpinigiai yra kompensacija ir iš jų negali būti išskaičiuojamos išskaitos, CPK 739 str. 2 punktą tikslinti aiškiai nurodant, kad ne nuo sumų, o nuo dienpinigių ir kitų išlaidų, patiriamų komandiruotės metu, išieškoti negalima; 2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovai susilaiko dėl pozicijos dėl išskaitų/išieškojimo iš dienpinigių klausimo; 3. Prašyti Teisingumo ministerijos pateikti užsienio šalių praktikos šiuo klausimu; 4. Bendru sutarimu siūlyti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai pavesti Darbo grupei dėl krovinių pervežimo kelių transportu tarptautiniais maršrutais darbuotojų problemoms spręsti apsvarstyti klausimą dėl išskaitų/išieškojimo iš dienpinigių ir pateikti išvadas.

Rūta Juršaitė apibendrina, kad šiame posėdyje siūloma klausimo iš esmės nesvarstyti, o prie jo grįžti, kai jį papildomai apsvarstys nurodyta darbo grupė. Taip pat ji informavo, kad

praėjus dviem dienom po posėdžio buvo gauta kitokia LPS „Solidarumas“ atstovės nuomonė, nurodant, kad dėl techninių priežasčių ji negalėjo pasisakyti posėdžio metu, tačiau raštu po posėdžio pateikta nuomonė nebuvo įtraukta į protokolą, nes komisijos nuostatai nenumato tokios galimybės.

Kristina Krupavičienė pakomentavo, kad dėl organizacijos pavėluotos nuomonės pateikimo dar kartą klausimo svarstyti Darbo santykių komisijoje nėra tikslinga, tačiau paprašė šią nuomonę įtraukti anksčiau nurodytos darbo grupės svarstymo metu.

Ričardas Sartatavičius kalbėjo, kad Lietuvos pramonininkų konfederacija buvo linkusi pritarti pasiūlymui, tačiau išgirdo kitų darbdavių organizacijų nuogąstavimus, kad gali būti piktnaudžiuojama tokiais atvejais, todėl laikosi nuomonės, kad yra svarbu šį dalyką teisiškai sureguliuoti.

Aurelija Maldutytė kalbėjo apie Darbo santykių komisijoje vykusias diskusijas.

Arvydas Dambrauskas nurodė šiuo klausimu pritariantis darbdaviams.

Kristina Krupavičienė kalbėjo, kad svarbu yra teisinė išvada, ar dienpinigiai yra darbo užmokesčio dalis ar nėra, taip pat svarbu, kad nebūtų piktnaudžiavimo.

Rūta Juršaitė paaiškino, kad antstoliai vadovaujasi LAT sprendimu, o siūlymas yra patikslinti CPK 739 str. 2 punktą nurodant, kad iš dienpinigių negalima išskaičiuoti.

Aurelija Maldutytė patikslino, kad klausimas atėjo iš specialiai sukurtos darbo grupės, kuri ir nuspręš, ką toliau daryti, o Trišalė taryba turėtų tik pateikti galimus pasiūlymus.

Artūras Černiauskas kalbėjo, kad nauja teismų praktika galėtų būti formuojama tik keičiant įstatymą. Reiktų apsispręsti, kas bus ginamas, ar darbuotojas, ar tas, kuris nukentėjo. Pritarė, kad reiktų keisti formuluotę, aiškiai nurodant, nuo ko būtų nenuskaičiuojama.

Artūras Telmentas pasisakė apie galimus žalos išskaičiavimo įvairius atvejus transporto srityje.

Artūras Černiauskas nurodė, kad negalima išvardinti visų atvejų, kada žala išskaičiuojama, o kada - ne. Turėtų būti taikomas vienas principas. Pabrėžė, kad dienpinigiai yra kompensacinis mechanizmas.

Vytautas Šilinskas informavo apie sudarytą darbo grupę prie Teisingumo ministerijos, kalbėjo, kad kol kas trūksta duomenų, todėl siekiama gauti duomenis iš valstybės registru ir atlikti analizę apie esamą situaciją ir tik tada imtis sprendimų, kai bus matomos problemos. Atkreipė dėmesį, kad skolos yra labai skirtingos.

Arvydas Dambrauskas kalbėjo apie socialinio teisingumo pažeidžiamumą, sakė, kad negali būti didesnis ar mažesnis skolininkas. Akcentavo, kad ne dienpinigiai per dideli, bet atlyginimas per mažas.

Kristina Krupavičienė apibendrino, kad klausimas perduodamas svarstyti darbo grupei.

NUTARTA:

1. Klausimą dėl išskaitų/išieškojimo iš dienpinigių (*po svarstymo Darbo santykių komisijoje*) perduoti svarstyti Darbo grupei dėl krovinių pervežimo kelių transportu tarptautiniais maršrutais darbuotojų problemoms spręsti, prašant Teisingumo ministerijos pateikti užsienio šalių praktiką šiuo klausimu.

2. Prašyti darbo grupės nuomonę pateikti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai.

3. SVARSTYTA. Dėl Kultūros komiteto prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos atnaujintos sudėties tvirtinimo.

Kristina Krupavičienė informavo, kad yra gautas raštas, kuriuo asociacija „Savivaldybių muziejų draugija“ į Kultūros komitetą prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos deleguoja narę Nadeždą Petrauskienę, Literatūrinio A. Puškino muziejaus direktorę. Posėdžio metu reikėtų patvirtinti papildytą komiteto narių sąrašą.

Aurelija Maldutytė atkreipė dėmesį, kad šio komiteto sudėtyje nėra Trišalės tarybos darbdavių organizacijų atstovų, taip pat pasitiksino, koks šio komiteto tikslas, kodėl jis veikia prie Trišalės tarybos, o ne prie Kultūros ministerijos.

Svetlana Kalinauskienė informavo, kad komiteto narių sąrašė yra darbdavių organizacijų deleguoti atstovai. Taip pat atkreipė dėmesį, kad vadovaujantis komiteto nuostatais, narių gali deleguoti nevyriausybinės organizacijos.

Inga Ruginienė kalbėjo, kad kol kas plačiausias šioje srityje yra viešasis sektorius, bet esant poreikiui galėtų prisijungti ir atstovai iš privataus kultūros srities sektoriaus. Pabrėžė, kad Trišalei tarybai yra svarbu turėti tokį komitetą problemų sprendimui, socialinio dialogo palaikymui šioje srityje. Akcentavo, kad formuojant komiteto sudėtį, yra svarbu laikytis trišalės struktūros principo, todėl nelabai tinkamas variantas, kai atstovą nori deleguoti organizacija, kuri nėra nei iš Vyriausybės, nei iš profesinių sąjungų pusės.

Arvydo Dambrausko nuomone, šiuo atveju yra ne Trišalės tarybos kompetencija, o Nacionalinės kolektyvinės sutarties sritis.

Kristina Krupavičienė klausė, ar Trišalės tarybos nuostatuose yra numatyta, kad į komisijas/komitetus yra kviečiami NVO atstovai.

Vita Baliukevičienė atsakė, kad tokia nuostata yra numatyta paties Kultūros komiteto nuostatuose.

Artūras Černiauskas klausė, ar nėra pažeidžiamas trišalis principas. Kalbėjo, kad galbūt tai yra ne NVO, bet darbdavių organizacija.

Inga Ruginienė nurodė, kad reiktų nusistatyti taisykles, kokios organizacijos galėtų būti priimamos, o kurios – ne. Kalbėjo, kad gali būti problema, jei norės prisijungti dar dešimties organizacijų atstovai. Mano, kad Vyriausybės pusė turėtų persižiūrėti, kokios organizacijos gali būti jų atstovaujamoje pusėje.

Arvydas Dambrauskas pritarė Ingos Ruginienės nuomonei.

Kristina Krupavičienė akcentavo, kad turėtų būti išlaikomos narių skaičiaus proporcijos.

Inga Ruginienė kalbėjo, kad Kultūros komiteto įsteigimo iniciatorius yra Aleksandras Posochovas. Nurodė, kad galbūt 2023 m. I pusmetyje būtų galima peržiūrėti visų komitetų/komisijų nuostatus. Komitetų nariams būtų galima persiųsti nuostatus ir paklausti jų nuomonės.

Vita Baliukevičienė sakė, kad nuostatų pakeitimus galbūt galėtų pasiūlyti patys komitetai.

Aurelija Maldutytė klausė, ar kitame Trišalės tarybos posėdyje Aleksandras Posochovas galėtų pristatyti, koks buvo Kultūros komiteto kūrimo tikslas ir kokių problemų sprendimui jis buvo steigiamas.

Kristina Krupavičienė sakė, kad galbūt reiktų peržiūrėti ir kitų komitetų nuostatus. Pasisakė dėl to, kad LPS „Solidarumas“ nėra delegavęs savo atstovo į Darbo grupę dėl sisteminių pokyčių socialinių garantijų srityje.

NUTARTA:

1. Persiųsti Trišalės tarybos komitetų/komisijų nariams jų nuostatus ir prašyti Trišalei tarybai pateikti pasiūlymų dėl jų.

2. Kitame Trišalės tarybos posėdyje prašyti Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos atstovo pristatyti Kultūros komiteto prie Trišalės tarybos įsteigimo tikslą bei kokių problemų sprendimui jis buvo kuriamas.

4. SVARSTYTA. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Kristina Krupavičienė pakvietė Ingą Ruginienę pasisakyti apie Trišalės tarybos veiklos organizavimą, klausimų įtraukimą, jos nuostatus.

Inga Ruginienė kalbėjo, kad panašu, jog Trišalė taryba pastaruoju metu daugiausiai nagrinėja Darbo kodekso klausimus, taip pat dar būna MMA klausimas, o kiti klausimai įtraukiami nebent tuomet, kai pasiūlo profesinės sąjungos. Citavo Trišalės tarybos nuostatus, kad: (...) Trišalė taryba sprendžia socialines, ekonomines ir darbo santykių problemas (...). Sakė, jog norėtų paraginti Vyriausybės pusę, kad rengiami įstatymų projektai būtų pristatomi ir socialiniams partneriams.

Paminėjo rengiamą Ilgalaikio darbo išmokų fondo įstatymo projektą, kuris turėtų būti pristatytas Trišalėje taryboje, taip pat – neįgalumo reformą, kuri nebuvo pristatyta Trišalėje taryboje. Nurodė, kad viešojo erdvėje daug kalbama apie mokesčių pakeitimus, o tai yra susiję su ekonominiais socialiniais klausimais. Taip pat kalbėjo apie būsimus dvišalius darbdavių ir profesinių sąjungų atstovų susitikimus dėl galimų pakeitimų atostogų klausimu ir klausė, kokia jų prasmė. Paminėjo streikų išvados atvejį, kai buvo tik iš dalies atsižvelgta į darbdavių ir profesinių sąjungų atstovų bendrą sutarimą. Sakė, kad, galbūt, reiktų keisti formatą iš karto rinktis trims šalims. Daug kalbama apie Trišalės tarybos svarbą, bet žiūrima atsainiai.

Vytautas Šilinskas pritarė, kad reiktų diskutuoti, ką svarstyti – ar socialinius, ekonominius klausimus, susijusius su darbo santykiais, ar socialinius, ekonominius ir darbo santykių klausimus. Nurodė, kad Ilgalaikio darbo išmokų fondo įstatymo projektas Trišalėje taryboje buvo pristatytas pavasarį, buvo prašyta darbdavių ir profesinių sąjungų atstovų pateikti pasiūlymų. Jų negavus, projektas nukeliavo į Seimą. Sutiko, kad negalios reformą galima pristatyti, bet reiktų sutarti, kokia apimtimi. Kalbėjo, kad dėl streikų išvados buvo padaryta klaidų, kurių ateityje bus stengiamasi išvengti. Kalbėjo, kad Trišalėje taryboje turėtų būti pristatomi kai kurie EPSCO (Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų taryba) ataskaitų klausimai.

Inga Ruginienė kalbėjo, kad planuojamas dideles reformas tikrai būtų galima pristatyti Trišalėje taryboje.

Ineta Rizgelė kalbėjo, kad Trišalėje taryboje esančios ministerijos metų pradžioje galėtų pristatyti būsimus prioritetus, reikšmingesnius teisės aktų projektus, o Tarybos nariai apsispręstų, kas yra aktualu, o kas ne. Palaikytų pasiūlymą, kad Trišalėje taryboje būtų aptariamoms planuojamų reformų gairės.

Kristina Krupavičienė pabrėžė, kad organizacijai reikia turėti atskirą teisininką, kuris stebėtų vykstančius teisėkūros procesus Lietuvos Respublikos Seime. Pasisakė apie socialinių paslaugų reformą, nurodydama, kad yra daug sąlyčio taškų.

Arvydas Dambrauskas pritarė pasisakiusiems. Turi būti svarstomi tie klausimai, kurie šalims rūpi.

Vytautas Šilinskas pasiūlė detalizuoti, ką norima svarstyti. Kalbėjo apie Platformų direktyvos svarstymą, apie Asbesto direktyvos svarstymą.

Inga Ruginienė pritarė Inetos Rizgelės nuomonei.

Aurelija Maldutytė atkreipė dėmesį, kad nėra didelio kitų ministerijų įsitraukimo.

Titus Budreika sakė, kad klausimai turi būti svarstomi ten, kur yra aktualu. Paminėjo Tvarumo direktyvą. Būtų labai didelė našta, jei Trišalėje taryboje būtų svarstomi visi klausimai.

Inga Ruginienė ir Ričardas Sartatavičius kalbėjo, kad tikrai ne visi klausimai turi būti svarstomi Trišalėje taryboje, o tik tie, kurie yra nacionalinės reikšmės, kurie yra esminiai.

Kristina Krupavičienė pasisakė apie EESRK svarstomų klausimų metų prioritetus. Pakvietė Vyriausybę išgirsti socialinių partnerių pastebėjimus, kad socialinis dialogas vystytųsi.

Vytautas Šilinskas pasiūlė peržiūrėti Vyriausybės priemonių planą ir nurodyti, kuriuos klausimus būtų aktualu įtraukti.

Kristina Krupavičienė paklausė dėl kito posėdžio datos.

Inga Ruginienė pasiūlė kitą posėdį surengti sausio 24 d., taip pat pasisakė apie galimybę į posėdį susirinkti gyvai.

NUTARTA:

1. Išklaudytos socialinių partnerių nuomonės dėl Trišalės tarybos veiklos organizavimo, klausimų įtraukimo, jos nuostatų.

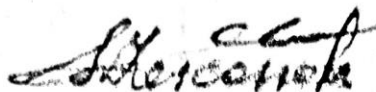
2. Kitą Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį organizuoti 2023 m. sausio 24 d. 14.00 val.

Posėdžio pirmininkė

Kristina Krupavičienė

Posėdžio sekretorė

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Svetlana Kalinauskienė', written in a cursive style.

Svetlana Kalinauskienė